

اعتقاد أئمة الحديث

I'tiqaad A'immah Ahl-il-Hadiydh

[I'tiqaad ya maimamu wa Hadiyth]

Mwandishi:

Imaam Abu Bakr Ahmad bin Ibraahiyim al-Ismaa'iylkj (277-371)

Tarjama [na maelezo]:

Abu Bakr Khatwiyb al-Atrush

Maimamu kuhusu Imaam Abu Bakr al-Ismaa'iyyliy

1- Imaam al-Haakim amesema:

"Ismaa'iyyliy alikuwa ni wa kipekee katika zama zake, mwalimu wa Muhibbinu na Fuqaha'a na mbora wao katika uongozi, murua na ukarimu." (Siyar A'laam-in-Nubalaat (16/294))

2- Imaam as-Sam'aaniy amesema:

"Ni Imaam wa watu wa Jurjaan na marejeleo inapokuja katika Hadiyth na Fiqh... hana haja ya kutajwa kwa kujulikana kwake sana." (al-Ansaab (01/139))

3- Imaam adh-Dhahabiyy amesema:

"Ni Imaam, Haafidhw, Faqiyh na Shaykh-ul-Islaam." (Siyar A'laam-in-Nubalaat (16/292))

Mahala pengine amesema:

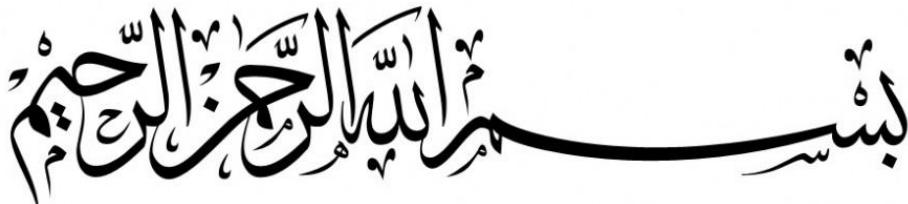
"Ni Imaam, Haafidhw, thabiti na Shaykh-ul-Islaam." (Tadhkirat-ul-Huffaadh (03/947))

4- Haafidhw Ibn Kathiyr amesema:

"Ni Haafidhw mkubwa. Alisafiri sana. Alisikia, alihadithia, alitoka na kutunga [vitabu] ambapo akafaidisha, akafanya vizuri katika kukosoa na katika I'tiqaad." (an-Nihaayah 11/317)

5- Imaam Ibn 'Abdil-Haadiyy amesema:

"Ni Imaam, Haafidhw mkubwa na ni mmoja katika maimamu wa ulimwengu... ni mmoja katika wanachuoni wakubwa wa Shaafi'iyy." (Twabaqaat 'Ulamaa' al-Hadiyth (03/140))

Ibn Qudaamah amesema: ash-Shariyf Abul-'Abbaas Mas'uud bin 'Abdil-Waahid bin Matwar al-Haashimi ametueleza na kusema: Haafidhw Abul-'Alaa Sa'iyd bin Yasaar al-Harawiy ametueleza: Abul-Hasan 'Aliy bin Muhammad al-Jurjaaniy ametueleza: Abul-Qaasim Hamzah bin Yuusuf ash-Sahmiy ametueleza: Abu Bakr Ahmad bin Ibraahiy al-Ismaa'iiliy ametueleza na kusema:

1- Tambua - Allaah aturehemu sisi na nyinyi - ya kwamba madhehebu ya Ahl-ul-Hadiyth, Ahl-us-Sunnah wal-Jamaa'ah yamejengwa juu ya kumuamini Allaah, Malaika Wake, Vitabu Vyake, Mitume Wake na kuyakubali yaliyosemwa na Qur-aan na mapokezi yaliyosihi kutoka kwa Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam). Hayatakiwi kurudishwa na wala hakuna namna ya kufanya hivo. Haya ni kwa sababu wameamrishwa kufuata Qur-aan na Sunnah. Wanaona kuwa humo mna dhamana ya uongofu na wanashuhudia ya kwamba Mtume wao (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) anaongoza katika Njia iliyonyooka na wakati huo huo wanatahadhari juu ya fitina na adhabu iumizayo kwa khukhalifu viwili hivyo.

2- Wanaitakidi kuwa Allaah anaombwa kwa majina Yake Aliyojiita nayo Mwenyewe, sifa Zake Alizojisifia nazo Mwenyewe na yale majina na sifa aliyoumwita na kumsifia Mtume Wake (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam). Amemuumba Aadam kwa mikono Yake. Mikono Yake ni yenye kukunjuliwa na anatunuku Atakavyo. Hili halitakiwi kufanyiwa namna. Kadhalika ('Azza wa Jall) amelingana juu ya 'Arshi. Hili pia halitakiwi kufanyiwa namna, kwa sababu Allaah (Ta'ala) amelingana juu ya 'Arshi pasi na kuelezea namna alivyolingana.

3- Yeye ndiye Anawamiliki viumbwe Wake. Hakuwaumba kwa sababu Yuko na haja nao au kwa sababu kuna kitu kilimvutia kufanya hivo. Anafanya

Alitakalo na anahukumu kwa Akitakacho. Hatoulizwa kwa anachokifanya tofauti na viumbe ambao wataulizwa kwa wanayoyafanya.

4- Anaombwa kwa majina Yake Aliyojiita nayo Mwenyewe, sifa Zake Alizojisifia nazo Mwenyewe na majina na sifa aliyomwita na kumsifia nazo Mtume (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam). Hakuna chochote chenye kumshinda, sawa ardhini na mbinguni. Hasifiwi kuwa na upungufu, kasoro wala maradhi, kwa sababu ('Azza wa Jall) ametakasika kutokamana na hayo.

5- Hakika ('Azza wa Jall) amemuumba Aadam ('alayhis-Salaam) kwa mikono Yake. Mikono Yake imekunjuliwa na anatunuku Atakavyo. Mikono Yake haitakiwi kufanyiwa namna, kwa sababu Qur-aan haijasema namna ilivyo.

6- Haitakiwi kuamini kwamba Yuko na viungo vya mwili, urefu, upana, unene, wembamba na mfano wa haya yanayopatikana kwa viumbe¹. Hakika (Tabarak wa Ta'ala) hakuna kitu kinachofanana na Yeye utakasifu ni wa Uso wa Mola Wetu wenye utukufu na ukarimu.

7- Hawasemi kuwa majina ya Allaah ('Azza wa Jall) yameumbwa, kama wanavyofanya Mu'tazilah, Khawaarij na mapote mengine katika watu wa matamanio.

8- Wanathibitisha kuwa Yuko na Uso, Usikizi, Uoni, Ujuzi, Uwezo, Nguvu na Maneno, lakini sio kwa njia wanayofanya wapindaji kama Mu'tazilah na wengineo, bali ni kama Alivyosema (Ta'ala):

وَيَبْقَىٰ وَجْهُ رَبِّكَ دُوَّاجَلَالِ وَالْأَكْرَامِ

---

¹ Imaam Ibn 'Uthaymiyn (Rahimahu Allaah) amesema juu ya ibara kama hizi za ki-Bid'ah zilizozuliwa na Ahl-ul-Bid'ah katika wanafalsafa, Mu'tazilah, Jahmiyyah na wengineo kwa lengo la kupinga sifa za Allaah (Subhaanahu wa Ta'ala) yafuatayo:

"Istilahi ambazo hakukuthibiti uthibitishwaji wala ukaribishwaji wake na ambayo watu wametofautiana kwayo kama mfano wa kiwiliwili, kiasi, upande na mfano wa hayo. Matamshi ya istilahi kama hizi, **hawazithibitishi na wala hawazikanushi** kwa vile hazikutajwa [katika Qur-aan wala Sunnah]. Ama kuhusu maana zake, mtu anaziulizia. Ikiwa maana yake ni batili, Allaah anatakaswa nayo. Ikiwa maana yake ni haki na yenyewe kuendana na Allaah, wanaikubali. Huu ndio mwenendo wa wajibu. Ndio ambao uko kati kwa kati baina ya wale wenye kukanusha na wale wenye kufananisha." (Fath Rabb-il-Bariyyah, uk. 07)

"Na utabakia Uso wa Mola wako wenye utukufu na ukarimu."²

أَنْزَلَهُ بِعِلْمٍ

"Ameyateremsha kwa elimu Yake."³

وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلَّا مَا شَاءَ

"Wala hawavezi kuzunguka chochote katika elimu Yake isipokuwa kwa alitakalo."⁴

مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا ۚ إِلَيْهِ يَصْدُعُ الْكَلْمُ الطَّيْبُ وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يُرْفَعُهُ ۖ وَالَّذِينَ يَمْكُرُونَ السَّيِّئَاتِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ۚ وَمَكْرُ أُولَئِكَ هُوَ يُبُورُ

"Yeyote anayetaka nguvu na utukufu, basi [ajue kuwa] utukufu wote uko kwa Allaah. Kwake Pekee linapanda neno zuri na kitendo chame hukinyanya. Na wale wanaopanga njama za maovu watapata adhabu kali na njama za hao ni zenye kuangamia."⁵

وَالسَّمَاءَ بَثَثْنَاهَا بِإِيمَانٍ

"Na mbingu Tumezijenga kwa nguvu."⁶

أَوْلَمْ يَرَوُا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَهُمْ هُوَ أَشَدُ مِنْهُمْ قُوَّةً

"Je, hawakuona kwamba Allaah ambaye amewaumba ndiye Mwenye nguvu zaidi kuliko wao?"⁷

إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَاقُ دُوَّلُ الْقُوَّةِ الْمَتَّيْنِ

---

² 55:27

³ 04:166

⁴ 02:255

⁵ 35:10

⁶ 51:47

⁷ 41:15

"Hakika Allaah ndiye Mwenye kuruzuku, Mwenye nguvu Madhubuti."⁸

Hakika (Ta'ala) ana Ujuzi, Nguvu, Uwezo, Usikizi, Uoni na Maneno. Amesema (Ta'ala):

وَلْتُصْنَعْ عَلَىٰ عَيْنِي

"Na ili ulelewe machoni Mwangu."⁹

وَاصْنَعْ الْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا وَوَخِينَا

"Na unda jahazi mbele ya macho Yetu na usunuizi wa Wahy Wetu."¹⁰

وَإِنْ أَحَدٌ مِّنَ الْمُشْرِكِينَ اسْتَجَارَكَ فَأَجِرْهُ حَقّهُ يَسْمَعُ كَلَامَ اللَّهِ

"Ikiwa mmoja wa washirikina atakuomba umlinde, basi mlinde mpaka asikie Maneno ya Allaah."¹¹

وَكَلَمَ اللَّهُ مُوسَىٰ تَكْلِيمًا

"Allaah alimsemesha Muusa maneno ya kweli."¹²

إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ

"Hakika amri Yake Anapotaka chochote hukiambia: "Kuwa!" - nacho kinakuwa."¹³

9- Wanasema yale yanayosemwa na Waislamu wote:

---

⁸ 51:58

⁹ 20:39

¹⁰ 11:37

¹¹ 09:06

¹² 04:164

¹³ 36:82

"Anachotaka Allaah, huwa, na Asichotaka, hakiwi."

Amesema (Ta'ala):

وَمَا تَشَاؤنَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ

"Wala nyinyi hamtataka isipokuwa atake Allaah, Mola wa walimwengu wote."¹⁴

10- Wanasema kuwa hakuna yejote anaweza kuepuka Ujuzi wa Allaah na wala kitendo na utashi wa Yeyote hauwezi kushinda Utashi wa Allaah. Ujuzi wa Allaah haubadilki. Yeye ni Mjuzi asiyetumbukia katika ujahili na kusahau. Yeye ni Mwenye nguvu hakuna awezae kumshinda.

11- Wanasema kuwa Qur-aan ni maneno ya Allaah na haikuumbwa. Haikuumbwa namna msomaji atavyosoma na kuitamka. [Ni mamoja ikiwa] imehifadhiwa vifuani, inasomwa kwa ulimi na imeandikwa kwenye misahafu haikuumbwa. Mwenye kusema matamshi ya Qur-aan yameumbwa na huku akiikusudia Qur-aan, basi atakuwa amesema kuwa Qur-aan imeumbwa¹⁵.

---

¹⁴ 81:29

¹⁵ 'Allaamah Swaalih bin Fawzaan al-Fawzaan (Hafidhwahu Allaah) amesema kuhusiana na masuala haya yaliyozuliwa na Jahmiyyah yafuatayo:

"Ni lazima kuweka wazi na kuuliza: nini unachokusudia kwa kusema kuwa matamshi yako ya Qur-aan; unakusudia ule utamkaji na sauti au kile kinachotamkwa? Ikiwa unakusudia kile kinachotamkwa hakikuumbwa. Kile kinachotamkwa ni maneno ya Allaah (Jalla wa 'Alaa). Ama matamshi ikiwa unakusudia matamshi unayotamka kwa ulimi wako yameumbwa. Ulimi wako umeumbwa. Kadhalika suati yako imeumbwa. Matamshi yako yameumbwa. Lakini kile chenye kutamkwa hakikuumbwa. Ni lazima kupambanua. Wao wanataka useme kwa jumla ya kwamba matamshi ya Qur-aan yameumbwa au useme hayakuumbwa. Wanaingia kwa hila kama hii. Ni lazima upambanue na uwakatie njiie.

Kwa ajili hii ndio maana Ahl-us-Sunnah wanasema kuwa sauti ni ya yule msomaji na maneno ni ya Allaah. Kile chenye kutamkwa ni maneno ya Allaah. Kuhusu matamshi ni maneno yaliyuumbwa. Bi maana sauti yake imeumbwa. Ule utamkaji wake umeumbwa. Kwa ajili hii ndio maana visomo na sauti zinatofautiana. Kuna sauti ambazo ni nzuri na zingine sio nzuri. Kuna sauti za sawa na zingine si za sawa. Hii ni dalili juu ya kwamba sauti imeumbwa. Wasomaji wanatafautiana. Kuna ambaao wamepewa sauti nzuri na wengine ni chini ya hapo. Kuhusu maneno ya Allaah ('Azza wa Jall) ni lazima yawe katika upeo wa ukamilifu wa hali ya juu kabisa. Haikutakikana kuingia katika hili. Lakini wao - yaani Jahmiyyah - ndio ambaao wamewafanya waislamu kuingia katika jambo hili. Hivyo ni lazima kulifichua na kulibainisha. Kwa hakika ni msiba. Lau

12- Wanasema kuwa hakuna muumbaji mwengine kihakika isipokuwa Allaah ('Azza wa Jall). Matendo yote ya viumbe yameumbwa na Allaah. Allaah anamwongoza amtakae na anampoteza amtakae. Aliyepotezwa na Allaah hana hoja yoyote:

فُلَانْ فِيلَلَهِ الْحَجَّةُ الْبَالِغَةُ فَلَوْ شَاءَ لَهُدَأْتُمْ أَجْمَعِينَ

"Sema: "Allaah ndiye Mwenye hoja yenyé kukata mashauri; na angelitaka angekuongozeni nyote."¹⁶

فُلَانْ أَمْرَ رَبِّي بِالْقُسْطِ وَأَقِيمُوا وُجُوهُكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ لِهِ الدِّينِ كَمَا بَدَأْتُمْ تَعْوِدُونَ فَرِيَّا هَذَى وَفِرِيَّا حَقَّ عَلَيْهِمُ الصَّلَالَةُ إِنَّهُمْ اتَّخَذُوا الشَّيَاطِينَ أُولَئِيَّاءَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَيَخْسِبُونَ أَنَّهُمْ مُهْتَدُونَ

"Sema: "Mola wangu ameniamrisha uadilifu na muelekeze nyuso zenu kwenye kila mahali pa kusujudu na mumuombe bali ya kumtakasia Yeye dini. Kama Alivyokuanzisheni mtarudi. Kundi ameliongoa na kundi jingine imethibiti juu yao upotofu. Hakika wao wamefanya mashaytaan kuwa marafiki badala ya Allaah - na wanadhani kwamba wao wameongoka."¹⁷

مَا أَصَابَ مِنْ مُصِيبَةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي أَنْفُسِكُمْ إِلَّا فِي كِتَابٍ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَتَبَرَّأَهَا

"Hausibu msiba wowote katika ardhi au katika nafsi zenu isipokuwa umo katika Kitabu kabla hatujauumba."¹⁸

Hakuna shaka kwamba maana ya "hatujauumba" ni kuumba. Amesema kuhusu watu wa Peponi:

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهُدَى وَمَا كَنَّا لِنَهْتَدِي لَوْلَا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ

Allaah asingelitenga maimamu wakalibainisha basi jambo hili lingewatatiza watu wengi." (Sharh al-Haa-iyah, uk. 75-77)

¹⁶ 06:149

¹⁷ 07:29-30

¹⁸ 57:22

"Himdi zote anastahiki Allaah ambaye ametuongoza kwa haya na hatukuwa wenyewe kuongoka kama Allaah asingetuongoza."¹⁹

لَنْ يَشَاءُ اللَّهُ هَدَى النَّاسَ جِمِيعًا

"Lau Allaah angelitaka angelawaongoa watu wote."²⁰

وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَجَعَلَ النَّاسَ أُمَّةً وَاحِدَةً ﴿٤٦﴾ وَلَا يَرَوْنَ مُخْتَلِفِينَ إِلَّا مَنْ رَحِمَ رَبُّكَ

"Kama angetaka Mola wako, basi angejaalia watu wote kuwa ni ummah mmoja. Na hawatoacha kukhitilafiana - isipokuwa yule aliye mrehemu Mola wako."²¹

13- Wanasema kuwa ya kheri na ya shari, matamu na machungu, ni hukumu kutoka kwa Allaah ('Azza wa Jall). Ameyafanya yapitike na kuyakadiria na wao hawamiliki juu ya nafsi zao madhara wala manufaa - isipokuwa yale anayotaka Allaah. Wao ni mafukara mbele ya Allaah ('Azza wa Jall) ambao kamwe hawawezi kujitosheleza Naye.

14- Hakika ('Azza wa Jall) anashuka katika mbingu ya dunia kutokana na yale mapokezi Swahiyh yaliyopokelewa kutoka kwa Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) - haya yanatakiwa kuaminiwa bila ya kuyafanyia namna.

15- Wanaamini kuwa wachaji Allaah watamuona Allaah ('Azza wa Jall) siku ya Qiyaamah pasi na ulimwenguni na hilo Allaah atawafanyia ikiwa ni thawabu kwao huko Aakhirah. Amesema:

وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ تَاضِرَّةٌ إِلَى رَبِّكَ نَاطِرَةٌ

"[Kuna] nyuso siku hiyo zitanawiri. Zikimta zama Mola Wake."²²

---

¹⁹ 07:43

²⁰ 13:31

²¹ 11:118-119

²² 75:23

كَلَّا إِنَّهُمْ عَنْ رَّبِّهِمْ يَوْمَئِذٍ لَّمْ يَجْعُلُوهُنَّ

"Sivyo hivyo! Hakika wao siku hiyo watawekewa kizuizi [wasimuone] Mola wao."²³

Ingelikuwa si waumini wala makafiri hakuna atayemuona, basi wote wangelikuwa ni wenye kuzuiwa. Haya yanatakiwa kuaminiwa bila ya kumfanya Allaah ('Azza wa Jall) kuwa na kiwiliwili wala kikomo²⁴. Hata hivyo watamuona (Jalla wa 'Alaa) kwa macho yao kama Anavyotaka - haya [yanatakiwa vilevile kuaminiwa] bila ya kumfanyia namna.

16- Wanasema kuwa Imani ni maneno, matendo na utambuzi. Inazidi kwa utiifu na inapungua kwa maasi. Ambaye utiifu Wake utakuwa ni wenye kuzidi Imani yake iko juu kuliko ambaye yuko chini ya hivo.

17- Wanasema kuwa wapwekeshaji na Waislamu wenye kuswali kwa kuelekea Qiblah endapo atatenda dhambi au dhambi nyingi, makubwa kwa madogo, pamoja na kuendelea kuwa juu ya kumpwekesha Allaah, kuthibitisha malazimisho yake na kukubali kutoka kwa Allaah, haonelewi kuwa ni kafiri kwayo. Wanatarajia juu yake maghfirah. Amesema (Ta'ala):

إِنَّ اللَّهَ لَا يَعْفُرُ أَنْ يُشْرِكَ بِهِ وَيَعْفُرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ

"Hakika Allaah hasamehi kushirikishwa na anasamehe yaliyo chini ya hayo kwa Amtakae."²⁵

18- Wametofautiana juu ya ambaye kwa makusudi na bila ya udhuru anaacha swalah ya faradhi mpaka wakati wake ukatoka. Kuna ambao wamemkufurisha kutokana na yale yaliyopokelewa kutoka kwa Mtume (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam):

---

²³ 83:15

²⁴ Haya ni kama yale yaliyotangulia katika nukta ya sifa. Ni istilahi/ibara za ki-Bid'ah zilizozuliwa na wanafalsafa kwa lengo la kumkanushia Allaah (Ta'ala) kusifika kwa sifa. Tazama aliyosema Shaykh Ibn 'Uthaymiyn katika maelezo (footnote) ya kwanza, ukurasa wa 4 chini kabisa.

²⁵ 04:48

"Baina ya mja na ukafiri ni kuacha swalah."

"Mwenye kuacha swalah amekufuru."

"Mwenye kuacha swalah basi maeacha ulinzi wa Allaah."

Wengine wakasema kuwa inahusiana na yule mwenye kuacha kwa kukanusha. Kwa mfano Yuusuf ('alayhis-Salaam) amesema:

إِنِّي تَرْكُثُ مِلَّةً قَوْمٌ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَاذِبُونَ

"Hakika mimi nimeacha dini ya watu wasiomwamini Allaah na wao Aakhirah ni wenye kuikanusha."²⁶

Nako ni kukana kwa ukafiri.

19- Baadhi yao wamesema kuwa Imani ni maneno na matendo wakati Uislamu ni yale matendo yaliyofaradhishwa kwa mtu ayafanye pindi kila kimoja kinapotajwa kivyake. Hivyo wamesema Waislamu na Waumini ni matamko mawili tofauti; kunapotajwa kimoja, hakikusudiwi kingine. Hata hivyo tamko limoja linapotajwa, kunaingia yote mawili.

Kuna wengine wengi wamesema kuwa Uislamu na Imani ni kitu kimoja. Allaah ('Azza wa Jall) amesema:

وَمَنْ يَبْتَغِ عَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُفْلِنَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ

"Na yeyote atakayechagua dini isiyokuwa ya Kiislamu basi haitokubaliwa kwake, naye Aakhirah atakuwa mionganii mwa waliokhasirika."²⁷

Hii ina maana kwamba kutapochaguliwa Imani ya mwagine [asiyekuwa Allaah], haitokubaliwa kutoka kwake. Amesema:

فَأَخْرَجْنَا مَنْ كَانَ فِيهَا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ فَمَا وَجَدْنَا فِيهَا غَيْرَ بَيْتٍ مِنَ الْمُسْلِمِينَ

---

²⁶ 12:37

²⁷ 03:85

"Tukawatoa katika hao wale walioamini, lakini hatukukuta humo isipokuwa nyumba moja tu, yenye Uislamu."²⁸

Wengine wakaonelea kuwa Uislamu ni maalum kujisalimisha kwa Allaah, kunyenyeka Kwake na kusarenda na hukumu Zake katika kile ambacho mtu anaamini. Amesema:

فَالَّتِي الْأَعْرَابُ آمَنَّا ۖ قُلْ لَمْ تُؤْمِنُوا وَلَكِنْ قُولُوا أَسْلَمْنَا وَلَمَّا يَدْخُلُ الْإِيمَانَ فِي قُلُوبِكُمْ

"Mabedui walisema: "Tumeamin." Sema: "Hamkuamini - lakini semeni: "Tumesilimu." Kwani imani haijatingia bado nyoyoni mwenu."²⁹

يَمْنُونَ عَلَيْكَ أَنْ أَسْلَمُوا ۖ قُلْ لَا مَنْ يُمْنَى عَلَيَّ إِسْلَامُكُمْ ۖ بَلَ اللَّهُ يُمْنِئُ عَلَيْكُمْ أَنْ هَذَا هُنَّ لِلْمُجْاهِدِينَ

"Wanadhani wamekufanya wema kwa wao kusilimu. Sema: "Msidhani mmefanya wema kwangu kusilimu kwenu, bali Allaah amekutunukuni kwa kukuongozeni katika imani."³⁰

Hii ni dalili vilevile ya ambaye amesema kuwa ni kitu kimoja.

20- Wanasema kuwa kuna watu Allaah atawatoa Motoni kutokana na uombezi wa waombezi. Uombezi ni haki. Hodhi ni haki. Qiyaamah ni haki. Hesabu ni haki.

21- Hawakati moja kwa moja juu ya yejote katika dini hii kwamba yuko Peponi au Motoni, kwa sababu elimu hiyo imefichikana kwao na vilevile hawajui ni hali gani mtu amekufa juu yake; imani au ukafiri? Lakini wanasema ambaye amekufa juu ya Uislamu hali ya kujiepusha na madhambi makubwa, matamanio na maasi ni katika watu wa Peponi. Amesema (Ta'ala):

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ

"Hakika wale walioamini na wakatenda mema."³¹

²⁸ 51:35-36

²⁹ 49:14

³⁰ 49:17

Hakutaja kuwa wametenda dhambi:

أُولئكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِّيَّةِ جَزَاؤُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ حَتَّىٰ عَدْنٌ يَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا

"Hao ndio viumbe wema kabisa. Malipo yao yako kwa Mola wao, mabustani ya milele yapitayo chini yake mito - ni wenye kudumu humo milele."³²

Ambaye imethibiti kushuhudiliwa na Mtume (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) kwa dhati yake, nao pia wanamshuhudilia ikiwa ni alama kuwa wanamfuata Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) na kusadikisha maneno yake.

22- Wanasema kuwa adhabu ya kaburi ni haki. Humo Allaah atamuadhibu yule anayestahiki kuadhibiwa akitaka kufanya hivo na kumsamehe akitaka pia kufanya hivo. Amesema (Ta'ala):

النَّارُ يُعَرَّضُونَ عَلَيْهَا عُذُوًّا وَعَشِيًّا ۝ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ أَذْخُلُوا آلَ فِرْعَوْنَ أَشَدَّ الْعَذَابِ

"Moto unadhibirishiwa kwo asubuhi na jioni na siku kitasimama Qiyaamah [kutasemwa]: "Waingizeni watu wa Fir'awn katika adhabu kali kabisa."³³

Midhali bado dunia ni yenye kubaki, ataendelea kuwaadhibu asubuhi na jioni. Kitapofika Qiyaamah, wataadhibiwa vikali kabisa pasi na kukhafifishiwa kama ilivyokuwa duniani. Amesema:

وَمَنْ أَغْرَضَ عَنِ ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا

"Akayeyupiwa ukumbusho Wangu basi hakika atapata maisha ya dhiki."³⁴

Bi maana kabla ya dunia kuisha. Dalili ya hilo ni maneno Yake (Ta'ala) baada ya hapo:

---

³¹ 98:07

³² 98:08

³³ 40:46

³⁴ 20:124

وَخَسْرُهُ يَوْمُ الْقِيَامَةِ أَعْمَى قَالَ رَبِّنِي حَسْرَتِي أَعْمَى

"... na Tutamfufua siku ya Qiyaamah hali akiwa kipofu." Atasema: "Mola wangu! Kwa nini Umenifufua kipofu?"³⁵

Amebainisha kuwa watakuwa na maisha ya dhiki kabla ya Qiyaamah. Tuna uzowefu kwa mayahudi, wakristo na washirikina ambao wana maisha ya kitajiri na ya kiustawi. Hili linatufahamisha kuwa dhiki hii haina lolote kuhusiana na uchumi wa kidunia, kwa sababu washirikina wamekunjuliwa katika riziki zao. Kinachokusudiwa ni baada ya kufufuliwa.

23- Wanaamini maswali ya Munkar na Nakiyr kutokana na yale maelezo yaliyothibiti kutoka kwa Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) pamoja na maneno Yake (Ta'ala):

يَئِسَّرْتُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا بِالْفُؤُلِ التَّابِتِ فِي الْجَاهَةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ وَيُضْلِلُ اللَّهُ الظَّالِمِينَ

"Allaah huwathibitiisha wale walioamini kwa kauli thabiti katika maisha ya dunia na Aakhirah na Allaah huwaacha wakapotea madhalimu."³⁶

Kuna tafsiri yake vilevile kutoka kwa Mtume (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam).

24- Wanaonelea kuacha magomvi na kubishana juu ya Qur-aan na mengine. Allaah ('Azza wa Jall) amesema:

مَا يُجَادِلُ فِي آيَاتِ اللَّهِ إِلَّا الَّذِينَ كَفَرُوا

"Habishani juu ya Aayaat za Allaah isipokuwa wale waliokufuru."³⁷

Bi maana wanajadiliana kwayo kwa njia ya kuikadhibisha - na Allaah anajua zaidi.

---

³⁵ 20:124-125

³⁶ 14:27

³⁷ 40:04

25- Wanathibitisha ukhalifa wa Abu Bakr (Radhiya Allaahu 'aanh) baada ya Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) kwa Maswahabah kumchagua. Kisha kunafuatia ukhalifa wa 'Umar (Radhiya Allaahu 'anh) kwa Abu Bakr (Radhiya Allaahu 'anh) kumteua. Kisha kunafuatia ukhalifa wa 'Uthmaan (Radhiya Allaahu 'anh) kwa maafikiano ya waliofanya mashauriano na waislamu wengine waliobakia. Halafu kunafuatia ukhalifa wa 'Aliy bin Abiy Twaalib (Radhiya Allaahu 'anh) baada ya kupewa kiapo cha usikivu na utiifu na waliopigana katika vita vya Badr, kama 'Ammaar bin Yaasir na Sahl bin Hunayf, na Maswahabah wengine waliowafuata katika hilo. Sababu nyingine ni kutangulia kwake [katika Uislamu] na fadhila zake.

26- Wanaonelea kuwa Maswahabah (Radhiya Allaahu 'anh) ndio watu bora kutokana na maneno Yake:

لَقَدْ رَضِيَ اللَّهُ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ إِذْ يَبِعُونَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ

"Hakika Allaah amewawia radhi waumini waliokupa kiapo cha usikivu na utiifu chini ya mti."³⁸

وَالسَّابِقُونَ الْأَوَّلُونَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ وَالَّذِينَ اتَّبَعُوهُمْ بِإِحْسَانٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ

"Na wale waliotangulia awali katika Muhaajiruun na Answaar na wale waliowafuata kwa wema, Allaah ameridhika nao nao wameridhika Naye."³⁹

Yule ambaye Allaah amemthibitishia radhi Zake, hatofanya kitu kitachosababisha khasira Zake ('Azza wa Jall). Upande mwingine haliwahusu kwa hali ya ulazima waliokuja baada yao ikiwa hawakuwafuata kwa wema. Waliokuja baada yao ambao wanawatukana, hawazingatiwi kuwa wamewafuata kwa wema, na hivyo watakuwa hawaingii humo.

27- Mwenye kuonelea kuwa wao ni sababu ya khasira kutokana na ile nafasi walionayo kwa Allaah, kunakhofiya juu yake kwelikweli. Amesema ('Azza wa Jall):

³⁸ 48:18

³⁹ 09:100

مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشَدَّاهُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحْمَاءٌ بَيْنَهُمْ تَرَاهُمْ رَعْجًا سُجَّدًا يَتَسْعَوْنَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا سِيمَاقُمْ
فِي وُجُوهِهِمْ مِنْ أَثْرِ السُّجُودِ دُلِكَ مَثْنَاهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَمَثْنَاهُمْ فِي الْإِنجِيلِ كَرْبَعٌ أَخْرَجَ شَطَّأً فَأَسْتَعْلَطَ فَاسْتَوَى عَلَى سُوقِهِ
يُغَحِّبُ الرُّزَاعَ لِيغِيظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ

"Muhammad ni Mtume wa Allaah. Na wale walio pamoja naye ni wakali za idhi ya makafiri wanaburumiana baina yao. Utawaona wakirukuu na wakisujudu wakitafuta fadhila na radhi kutoka kwa Allaah. Alama zao dhahiri zi katika nyuso zao kutokana na athari za sujudu. Huo ni mfano wao katika Tawraat na ni mfano wao katika Injyl kama mmea umetoa chipukizi lake, likautia nguruu kisha likawa nene, kisha likasimama sawasawa juu ya shina lake liwapendezeshe wakulima ili liwaghadhibishe makafiri."⁴⁰

Hivyo Ameeleza kuwa amewafanya kuwa wao ni khasira kwa makafiri.

Wanaonelea kuwa ukhalifa wao ni sahihi kutokana na maneno Yake ('Azza wa Jall):

وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَحْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَحْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي
اَرْتَضَى لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ حَوْفِهِمْ أَمَنَا يَعْبُدُونِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا

"Allaah amewaaahidi wale walioamini miengoni mwenu na wakatenda mema atawafanya makhalifa katika ardhi - kama aliyowafanya makhalifa wale waliokuwa kabla yao - na atawamakinishia dini yao aliyowaridhia na atawabadiishia amani badala ya khofu yao - [kwa sharti] wananiabudu Mimi wasinishirikishe na chochote."⁴¹

Neno Lake "katika nyinyi" Anawazungumzisha wale wenye kuzaliwa sasa, ilihali wako pamoja na Mtume (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) na juu ya dini yake. Akasema baada ya hapo:

لَيَسْتَحْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَحْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي اَرْتَضَى لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ حَوْفِهِمْ
أَمَنَا يَعْبُدُونِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا

⁴⁰ 48:29

⁴¹ 24:55

"... atawafanya makhalifa katika ardhi - kama alivyowafanya makhalifa wale waliokuwa kabla yao - na atawamakinishia dini yao aliyoaridhia na atawabadilishia amani badala ya khofu yao - [kwa sharti] wananiabudu Mimi wasinishirikishe na chochote."

Allaah aliipa dini umakini na nguvu kwa Abu Bakr, 'Umar na 'Uthmaan; wakashambulia kwa amani pasi na wao kushambuliwa na wakawashtua maadui bila ya maadui kuwashtua. Allaah ('Azza wa Jall) amesema juu ya wale wallobaki nyuma na kutoenda vitani na Mtume:

فَإِنْ رَبَّجَعَكُ اللَّهُ إِلَى طَائِفَةٍ مِنْهُمْ فَاسْتَأْذُنُوكُ لِلْخُرُوجِ فَقُلْ لَنْ تَخْرُجُوا مَعِي أَبَدًا وَلَنْ تُقَاتِلُوا مَعِي عَدُوًّا إِنَّكُمْ رَضِيْتُمْ بِالْفَعُودِ أَوْلَ مَرَّةً فَاقْعُدُوا مَعَ الْخَالِفِينَ

"Basi Allaah akikurejesha kwa kundi katika wao na wakakutaka idhini ya kutoka [kwenda kupigana pamoja na wewe], basi sema: 'Hamtotoka pamoja nami kamwe na wala hamtopigana na maadui pamoja nami. Hakika nyinyi mliridhika kukaa [nyumbani] mara ya kwanza; basi kaeni pamoja na wanaobakia nyuma.'⁴²

Walipokutana na Mtume (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam), wakamuomba idhini ya kutoka kupambana na maadui. Hata hivyo hakuwapa idhini na ndipo Allaah ('Azza wa Jall) akateremsha:

سَيَقُولُ الْمُحَلَّفُونَ إِذَا انطَلَقْتُمْ إِلَى مَعَانِيمْ لِتَأْخُذُوهَا ذَرُونَا نَتَغَيَّرُكُمْ يُرِيدُونَ أَنْ يُبَدِّلُوا كَلَامَ اللَّهِ قُلْ لَنْ تَتَّبِعُونَا كَذِلِكُمْ قَالَ اللَّهُ مِنْ قَبْلِ فَسَيَقُولُونَ بَنْ تَحْسِدُونَا بَنْ كَانُوا لَا يَفْقَهُونَ إِلَّا قَلِيلًا

"Wallobaki nyuma watasema: "Mtao kwenda kuchukua ngawira, tuacheni tukufuateni!" - wanataka kuyabdalisha maneno ya Allaah. Sema: "Hamtotufuata! Hivyo ndivyo Allaah alivyosema hapo kabla." Basi watasema: "Bali mnatuhusudu!" Bali walikuwa hawafahamu isipokuwa kidogo."⁴³

Vilevile amesema:

فُلْ لِلْمُحَلَّفِينَ مِنَ الْأَعْرَابِ سَتُدْعَوْنَ إِلَى قَوْمٍ أُولَئِكَ شَدِيدٌ ثُقَاتِلُونَهُمْ أَوْ يُسْلِمُونَ فَإِنْ ثُطِيعُوا يُؤْتُكُمُ اللَّهُ أَجْرًا حَسَنًا وَإِنْ تَتَوَلَُّوا كَمَا تَوَلَّيْتُمْ مِنْ قَبْلٍ يُعَذِّبُكُمْ عَذَابًا أَلِيمًا

⁴² 09:83

⁴³ 48:15

"Waambie waliobakia nyuma katika mabedui: "Mtaitwa watu wenye nguvu kali zaidi mpigane nao au wasilimu amri. Lakini mkitii, Allaah atakupeni ujira mzuri; na mkikengeuka kama mliviyokenguka kabla atakuadhibuni adhabu iumizayo."⁴⁴"⁴⁴

Walioishi katika zama za Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) ndio waliozungumzishwa hivo kwa sababu hawakutoka nae. Katika wao wapo walioeshi katika ukhalifa wa Abu Bakr, 'Umar na 'Uthmaan na wale waliowatii walipata ujira wao na ambao hawakufanya hivo walipata adhabu iumizayo ikiwa ni alama ya Allaah ('Azza wa Jall) juu ya ukhalifa wao (Radhiya Allaahu 'anhuma). Asijaalie vifundo kwenye nyoyo zetu kwa yejote katika wao. Ukithibitishwa ukhalifa wa mmoja wao, unatimia na kufanya kazi ukhalifa wa wote wane.

28- Wanaonelea kuswali, sawa Ijumaa na nyenginezo, nyuma ya watawala wote wa Kiislamu, ni mamoja akawa ni mwema au mwovu. Allaah ('Azza wa Jall) amefaradhisha Ijumaa na akaamrisha kuitekeleza kilazima, pamoja na kujua Kwake (Ta'ala) ya kwamba katika wale wataoisimamisha kuna ambao ni watenda madhambi na mafusaki. Hata hivyo hakuvua wakati wowote wala maamrisho ya wito wa Ijumaa.

29- Wanaonelea kutoka kwenda kuwapiga makafiri Jihaad bega kwa bega pamoja nao, hata kama watakuwa watenda madhambi. Wanaonelea kuwaombea du'aa juu ya mafanikio na uadilifu. Hawaonelei kufanya uasi dhidi yao kwa silaha. Kusipiganywe vita kunapotokea fitina na vurugu. Hata hivyo wanaonelea pamoja na mtawala mwadilifu kulipiga vita kundi asi wakiwa na uwezo wa kufanya hivo.

30- Wanaonelea nchi kuwa ya Kiislamu, na sio ya kikafiri, maadamu kunaadhiniwa hadharani kwa ajili ya swaloh na watu wanawali kwa utulivu na amani. Mu'tazilah hawaonelei hivi.

31- Hawaonelei kuwa kuna yejote atayeingia Peponi kwa matendo yake, pasi na kujali matendo yake yatavyokuwa, isipokuwa kwa fadhila na huruma wa Allaah anaomtunuku amtakae. Matendo mema ya mtu na utiifu yamepatikana

---

⁴⁴ 48:16

kutokana na fadhila Zake. Allaah asingelitunuku fadhila Zake, kusingeliwepo yeyote mwenye kusema kitu dhidi Yake. Allaah amesema:

وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ مَا زَعِلْتُمْ مِنْ أَحَدٍ أَبْدًا وَلَكُلِّنَّ اللَّهَ يُزَكِّي مَنْ يَشَاءُ

"Na lau si fadhila ya Allaah juu yenu na Rahmah Yake asingelitakasika mionganoni mwenu hata mmoja kabisa, lakini Allaah anamtakasa anayemtaka."⁴⁵

وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ لَا تَبْغُونَ الشَّيْطَانَ إِلَّا قَلِيلًا

"Lau si fadhila ya Allaah juu yenu na Rahmah Yake kwa yakini mgelimfuata shaytwaan nyote isipokuwa wachache tu."⁴⁶

يَخْتَصُ بِرَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ

"Humchagua kwa Rahmah Yake amtakaye."⁴⁷

31- Wanasema kuwa Allaah ('Azza wa Jall) amewakadiria viumbe wote muda wao wa kueshi wataotimiza.

وَلَكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌ^ط فَإِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ لَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً^ط وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ

"Na kwa kila ummah una muda wao maalumu uliyopangwa. Basi utakaposika muda wao buo, hawatachelewa saa na wala hawatatangulia."⁴⁸

Mtu akifa au akiuawa, muda wake umetimia aliokadiriwa. Allaah ('Azza wa Jall) amesema:

فُلَّوْ كُنْثِمْ فِي بُيُوتِكُمْ لَبَرَّ الَّذِينَ كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقَتْلُ إِلَى مَصَارِعِهِمْ

⁴⁵ 24:21

⁴⁶ 04:83

⁴⁷ 03:74

⁴⁸ 07:34

"Lau mngelikuwa majumbani mwenu, basi wangelitoka walioandikiwa kufa wakenda mahali pao pa kuangukia wafe."⁴⁹

33- Allaah (Ta'ala) anamruzuku kila kiumbe aliye hai kwa riziki anayoishi kwayo. Baada ya hapo Allaah anaihifadhi kwa ajili ya kile kizazi kinachokuja nyuma. Yeye ndiye anayewaruzuku vya halali na vya haramu kama ambavyo ni Yeye ndiye anaruzuku vile vizuri ambavyo mtu anaishi kwavyo.

34- Wanaamini kuwa Allaah (Ta'ala) amewaumba mashaytwaan ili wawashawishi wanaadamu, wawahadae na wawaghuri na wanamzuga mwanaadamu.

35- Duniani kuna uchawi na wachawi. Kuamini kuwa utumiaji wa uchawi unanufaisha na kudhuru bila ya idhini ya Allaah ni kufuru.

36- Wanaonelea kujitenga mbali na Bid'ah, madhambi, maasi, kiburi, majivuno, khiyana, vurugu, mauaji na uvumi. Hawaonelei kumuudhi wala kumsengenya yejote. Isipokuwa tu yule mwenye kudhihirisha Bid'ah zake au akalingania kwazo. Katika hali hii hawaonelei kuwa ni kusengenya.

37- Wanaonelea kuwa elimu inatakiwa kuchukuliwa na kutafutwa kutoka katika vyanzo vyake. Hawaonelei mtu kufanya mchezo anapojifunza masomo ya Qur-aan na elimu na tafsiri zake. Vilevile wanasema mtu azisikilize Sunnah za Mtume (Allaahu 'alayhi wa sallam), azikusanye, azielewe na kutafuta mapokezi ya Maswahabah.

38- Haitakiwi kuwazungumza vibaya. Dogo bayaa lililonasibishwa kwao, lirudishwe na kutupiliwa mbali. Yaliyopitika kati yao wanamwachia Allaah ('Azza wa Jall).

38- Wanaita kushikamana na al-Jamaa'ah na kula, kunywa na kuvaat kati na kati. Wanashaji'isha juu ya matendo mema, kuamrishaa mema, kukataza maovu na kuijepusha na wajinga mpaka pale watapowafunza na

---

⁴⁹ 03:154

kuwabainishia haki. Baada ya kusimamisha mabainisho, kilichoko ni makemeo na adhabu.

40- Huu ndio msingi wa dini na 'Aqiydah ya maimamu wa Hadiyth. Hawakuathiriwa na Bid'ah na wala hawakukumbwa na fitina yoyote.

Hivyo basi shikamana na kamba ya Allaah⁵⁰ na usifarikiane nayo. Tambua kuwa Allaah anampenda na kumsamehe yule mwenye kumfuata Mtume Wake (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam). Amewafanya wao kuwa ndio kundi lililookoka na mkusanyiko wenye kufuatwa. Amesema ('Azza wa Jall) kwa yule mwenye kudai kumpenda Yeye:

فُلَنْ إِنْ كُنْتُمْ تُحْبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُوْنِي يُجِبِّكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرُ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

"Sema: "Mkiwa mnampenda Allaah, basi nifuateni mimi. Atakupendeni Allaah na atakusameheni dhambi zenu. Na Allaah ni Mwingi wa kusamehe, Mwenye kurehemu.""⁵¹

Allaah atunufaishe sisi na nyinyi kwa elimu kwa fadhila na huruma Wake Atulinde kutokamana na upindaji na upotevu.

---

⁵⁰ 'Allaamah Swaalih al-Fawzaan (Hafidhwahu Allaah) amesema akifasiri neno "kamba ya Allaah" ifuatavyo:

"Kamba ya Allaah ni Qur-aan na Sunnah." (Sharh al-Haa-iyyah, uk. 47)

⁵¹ 03:31